

XXVI. SMOTRA UČENIČKIH ZADRUGA REPUBLIKE HRVATSKE

AUTORI: SARA ŠOKIĆ
MATEJA LENIĆ

MENTORI: ANICA GAČIĆ, nastavnica glazbene kulture
ANDRIJA GAČIĆ, nastavnik povijesti i hrv. jezika

O B O R A K

Osnovna škola fra Bernardina Tome Leakovića
Učenička zadruga „MLADOST”
Bošnjaci, 2014. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Obrazloženje teme	5
3. Materijal i metode	6
4. Rezultati	11
4. 1 - Intervju	18
4. 2 - Anketa za učenike i rezultati anketa	21
4. 3 - Anketa za zaposlenike škole i rezultati ankete	24
5. Rasprava	30
6. Zaključci	32
7. Sažetak	34
8. Popis literature	36
9. Životopis	37
10. Zahvala	39
11. Prilozi	40

1. U V O D

Nešto o nama

Tradicija zadrugarstva u Osnovnoj školi fra B.T. Leakovića Bošnjaci seže u pedesete godine 20. stoljeća, točnije naša UZ osnovana je 18. XI. 1956. godine. Danas pri zadruzi djeluju sekcije: voćari, cvjećari, aranžerke - zlatovezilje, mladi kreatori, likovnjaci, ekolozi. Zadruga redovito sudjeluje na smotrama učeničkog zadrugarstva te postiže zapažene rezultate. Deset puta smo sudionici Državnih smotri Učeničkih zadruga Republike Hrvatske.

... Ketuši¹ su komencirali - uzdržavali svoga majstora davanjem u naturi² i ušuru³, dok novcem nisu plaćali. Godišnje je majstor od svakog ketuša dobivao po jedan „uborak”⁴ žita. Iza prvog svjetskog rata, kad se smanjio broj ketuša, a time i ušur, svaki je suvlasnik davao majstoru jednu „polosmaku”⁵ žita godišnje (oko 17 litara)... *citat*⁶

Slika 1 Oborci

¹ ketuš - mađ. čovjek koji u vodenici ili suvari ima svoj “red”, dan kada se melje žito

² davanje u naturi- to je ono kada za neku izvršenu uslugu ne dajete novac, već neku drugu robu umjesto njega

³ ušur - dio brašna koji pripada mlinaru kao plaća za meljavu; ujam

⁴ oborak - uborak je posuda od svinuta brijestova drveta s drvenim dnom

⁵ polosmaka- oborak zapremnine 17 litara

⁶ Španiček, Žarko, Slavonska suvara kao preteča dioničarskog društva, Etnološka tribina 14, 1991. str. 151 – 167

Oborak je drvena posuda nastala negdje u polovici 19. stoljeća, prvo od cijepanih i tesanih dasaka, a pojavom pilana u našem kraju od rezanih dasaka. Svoju renesansu⁷ doživljava oko sredine i u drugoj polovici 20. stoljeća.

Oborak je nekada imao veliku uporabnu vrijednost. Njime su ljudi grabili žitarice: kukuruz, žito, zob... služio je kod meljave u vodenici⁸, suvari⁹, mlinu – za brašno, upotrebljavao se kod prehrane životinja, u njega se spremalo sjemenje, skladištio grah, kalotine¹⁰, suhe šljive; koristio se u polju kod sjetve i žetve, u njega su kokoši nosile jaja, kvočke legle piliće. Oborak je našim seljanima: svakog časa, u svim prigodama kroz cijelu godinu bio u rukama. Oborak je dio zavičajne baštine, odraz je običaja, socijalnih prilika, nasljeđa, odraz kvalitete života Bošnjachana i Bošnjakuša. Odlučili smo detaljno proučiti oborak: njegovo nastajanje, njegovu prošlost, sadašnjost i budućnost. On može postati turistički proizvod, a samim time i inspiracija za izradu originalnih suvenira. Ta je pretpostavka poslužila kao poticaj za nastajanje projekta izrade suvenira te uporabnih i ukrasnih predmeta motiviranih oborkom, koji su osmislili i realizirali članovi Učeničke zadruge „MLADOST ” koja djeluje pri Osnovnoj školi fra Bernardina Tome Leakovića u Bošnjacima..

⁷ Renesansa – ponovni procvat , obnova, preporod

⁸ Vodenica je struktura koja koristi vodeničko kolo, za mljevenje žita i dobivanje brašna, za piljenje dasaka, obradu tekstila i druge poslove, koji rade na vodeni pogon - PRILOG str. 40

⁹ Suvara – mlin na suhom , pokreću konji hodajući u krug i okrećući mlinski kamen. Bila je i u Bošnjacima, jedina

u blizini očuvana je u gradu Otoku – PRILOG str. 41

¹⁰ Kalotine – suho voće jabuke ili kruške

2. OBRAZLOŽENJE TEME

Zaključili smo da je oborak predmet, područje koje je zahvalno za istraživati. Etnologinja Muzeja grada Vinkovaca, gospođa Ljubica Gligorević rekla je: „Izrada oboraka nije obrtnički posao, nije zanat. To je umijeće, talenat¹¹”. Naša pretpostavka jest da tradicijsko umijeće savijanja oboraka u Bošnjacima nestaje. Smatramo da je oborak vrijednost koja se ne bi trebala izgubiti ili ostati neiskorištena. Cilj odabranog istraživačkog rada je upoznati učenike s oborcima koji su se izrađivali u Bošnjacima, u Bošnjačkom kraju.

Odlučili smo doznati kako je nastajao, od čega se pravio, kada se i za što koristio, koji su bili poznati majstori, kako se, gdje i kada izrađivao. Odlučili smo istražiti koliko ljudi poznaju ovu aktivnost, tko se još bavi pravljenjem / savijanjem oboraka i što bismo mogli učiniti da pomognemo spasiti od izumiranja ovo tradicijsko rukotvorstvo. Želimo zadržati, ostale učenike i djelatnike naše škole uz pomoć majstora Stjepana Jovanovca poučiti kako se savijaju oborci.

U prvoj smo fazi prikupljali podatke o oborcima, razgovarali, intervjuirali, bili usredotočeni na istraživanje materijala o oborku, sređivanju anketa i proučavali njegovo značenje u prošlosti.

Drugi dio rada odnosio se na pronalaženje načina na koji ćemo oborak, vratiti u naše živote, stvoriti mu nove vrijednosti. Želja nam je osmisliti izradu suvenira, ukrasnih i uporabnih predmeta motiviranih oborkom. Tako bismo oteli zaboravu ovo rukotvorstvo po kojem su Bošnjačani bili nadaleko poznati. Želimo da se oborak uvrsti u turističku ponudu našeg zavičaja.

Osim stjecanja znanja o oborcima, jačali smo osjećaj odgovornosti, razvijali smo kreativni i poduzetnički duh. Radom na projektu doznali smo tako što je oborak, čemu je služio, kako je nastajao i udahnuo mu novi život.

¹¹ Talent – osobita sposobnost za nešto; dar, darovitost, nadarenost, obdarenost

3. MATERIJAL I METODE

Za potrebe ovoga istraživanja koristili smo se sljedećim **materijalima** :

- digitalni fotoaparata
- digitalna kamera
- diktafon
- aparat za plastifikaciju
- aparat za pirografiju
- literatura
- ankete
- staklene boce, čaše i ploče
- boje za drvo i staklo
- konturna boja i tempera
- tkanina: svila, somet
- shema rišeljea
- ukrasne zlatne trake i zlatni konac
- ljepilo za drvo Patex
- univerzalno kontakt ljepilo Metapren

Slika 2 Materijal koji smo koristili

Pri prikupljanju i analizi potrebnih podataka, izradi suvenira, te ukrasnih i uporabnih predmeta koristili smo se sljedećim **metodama** :

- istraživanje na internetskim stranicama
- proučavanje literature koja obrađuje tematiku oborka
- intervjuiranje i anketiranje, mjerenja po ulicama
- razgovor sa starijim mještanima tj. kazivačima - prikupljanje svjedočanstava
- posjet muzejima i razgovor s etnologinjama i kustosima
- metoda promatranja

- deskriptivna metoda-opisivanje rezultata istraživanja
- matematičko-statistička metoda
- praktični rad, izrada suvenira, te ukrasnih i uporabnih predmeta
 - slikanje na drvetu i staklu
 - izrada zlatoveza
 - obrada drveta
 - pirografija i grafika
- demonstracija i prezentacija rezultata istraživanja

Obje učenice s nastavnicima voditeljima Anicom i Andrijom Gačićem zajednički rade sve posjete, fotografiraju, prikupljaju materijale, analiziraju, sređuju. U nekim poslovima pomažu i drugi zadrugari.

Vodili smo razgovore sa starijim Bošnjacima, tj. kazivačima, sa živim majstorima pravljenja oboraka koji se tim hvalevrijednim poslom više ne bave. Franjo Aleksić nam je rekao da su on, njegov otac i ujaci pravili oborke. Zadnje je napravio sedamdesetih godina prošlog stoljeća.

Slika 3 U društvu s kazivačem Franjom Aleksićem

Razgovarali smo s gospođom Melitom Lešić, sinovicom¹² majstora Stjepana. Ona oborke ukrašava na sebi svojstven način. Nama je upriličila pokaznu radionicu ukrašavanja oboraka rišeljeom¹³.

Slika 4 Melita Lešić oslikavanje rišeljeom

Slika 5 U Muzeju grada Vinkovaca

Posjetili smo Muzej grada Vinkovaca, razgovarali s etnologinjom, gospođom Ljubicom Gligorević. Istaknula je da je to umijeće koje treba očuvati. Pokazala nam je postav s oborcima i govorila o njenim spoznajama vezanim uz oborak i o izradi oboraka.

Dio spoznaja dobili smo u razgovoru s Antunom Jelićem – Piljinim, djelatnikom Zavičajnog muzeja „ Stjepan Gruber ” u Županji, inače Bošnjačaninom iz Bošnjačkog kraja. On je potvrdio navode svih kazivača da se oborak pravio najviše u Bošnjačkom kraju. Istražili smo da je od 300 domaćinstava, ovoga kraja, oborke pravilo 100 obitelji, dakle jedna trećina. Ilija Jemrić živi u Bošnjačkom kraju. Govorio nam je kako je s ocem i djedom pravio oborke. Pokazao nam je šajtov koji je vlasništvo njegove obitelji.

¹² Sinovica - bratova kći

¹³ Rišelje - (fr. richelieu) – vrsta veza - šlinge sa izrezivanjem; Kod rišeljea se rupice na mustri, koja je prethodno obrađena koncem, orezuju škaricama.

Slika 6 i 7 Zavičajni muzej „Stjepan Gruber” Županja

Slika 8 Šumarski muzej u Bošnjacima¹⁴

- Pravi muzeološki raritet predstavlja stoljetni primitivni alat za izradu oboraka, drvene posude od brijesta, okruglog oblika koja je stotinama godina u ovim krajevima služila kao mjera za veličinu u razmjeni žitarica za neke druge proizvode. Selo i majstori iz Bošnjaka, bili su najpoznatiji upravo po proizvodnji drvenih oboraka u čitavoj istočnoj Slavoniji – kaže dipl. ing. Mato Šarčević . *citat (isto 14)*

¹⁴ Lončarić, Antun Zlatko, Slavenska šuma duboko ukorijenjena u duši Šokca , www.casopis.hrsume.hr, Broj 132

U Bošnjacima smo u Šumarskom muzeju razgovarale s gospodinom Antunom Leakovićem, dipl. ing. šumarstva koji nam je pokazao 100 – godišnji alat kojim su se nekada pravili oborci.

Slika 9 Antun Leaković, dipl. ing. šumarstva objašnjava rad sa šajtovom

Slika 10 Sara i Matea ispred vitrine s oborcima

Na kraju smo se poslužili ispitivanjima i mjerenjima po selu¹⁵, anketama među učenicima 4., 6., 8.razreda¹⁶ i zaposlenicima Osnovne škole fra Bernardina Tome Leakovića u Bošnjacima¹⁷. Želja nam je bila otkriti kakvo je stanje na terenu.

¹⁵ tablica br. 1, Prilog – str. 43

¹⁶ Anketa – pitanja i rezultati ankete za učenike na stranici 21

¹⁷ Anketa – pitanja i rezultati ankete za zaposlenike škole na stranici 24

4. REZULTATI

U istraživački rad krenuli smo s pretpostavkom da učenici i zaposlenici naše škole ne poznaju dovoljno što je to oborak, ne znaju kako je nastajao i čemu je služio. Željeli smo otkriti je li to istina i zašto je to tako. **Ovaj plan star je nekoliko godina.**

Oborak je za Bošnjacane jako važan. Uvijek su živjeli od šume i za šumu. Drvo i šuma tradicionalno su privlačili Bošnjacane. Doznali smo zanimljiv podatak. Danas Bošnjaci imaju dvanaest živećih ing. šumarstva i tri studenta šumarstva. Priča se da su Bošnjacani vozili oborke, čak, do Rima, pa po toj legendi Bošnjacane zovu Rimljani, a selo Bošnjake Rim. To su dobri razlozi što smo pošli u istraživanje na temu Oborak.

Oborak je drvena posuda, predmet koji je našeg čovjeka pratio kod svakog posla.

Slika 11 Uporaba oborka

Prvi oborci koje su Šokci moga zavičaja izrađivali bio je od brijesta, drveta koje je po zastupljenosti u Spačvanskom bazenu, šumskom kompleksu oko 52 000 hektara, bio na trećem mjestu, odmah iza hrasta i jasena. Majstori kazivači su rekli da je brijest svojom strukturom bio najpogodniji za savijanje oboraka. Napadom holandske bolesti brijest¹⁸ je nestao iz slavonskih šuma. Od šumara smo doznali da danas može doživjeti starost samo do 15 godina, onda ugiba, a to je nedovoljna debljina za rezanje u dasku od kojih se mogu savijati oborci. Posjetili smo Spomenik prirode – rijetki primjerak drveća skupina od 11

¹⁸ Polimac, Mirjana, mr.sc., Kako je nestao brijest? www.casopis.hrsume.hr, br.67, srpanj 2002

stabala nizinskog, poljskog brijesta (*Ulmus minor* Miller) starosti od 115 godina , visine 32 – 35 metara nalaze se na području Hrvatskih šuma, Uprava šuma Vinkovci, šumarije Vrbanja (općina Drenovci). *citata*¹⁹ . **Danas ih živećih ima samo šest stabala.**

Gospoda Zlatko Balta i Ilija Zečević govorili su nam o brijestu i sadašnjoj borbi da ga spase od izumiranja. Pješačenjem do Spomena prirode čuli smo mnogo interesantnih podataka o flori i fauni naše Spačvanske šume.

Slika 12 Zadrugarke u Spomeniku prirode ispred brijestova

Slika 13 Ovaj brijest je uginuo ove godine

Slika 14 Mateja i Sara ispred brijesta br. 3

Slika 15 Presjek stabla brijesta

¹⁹ Zaštićene prirodne vrijednosti u VSŽ www.vusz.hr/Cms...

O ljepoti, izgledu i važnosti brijesta govorio je u Slavonskoj šumi, književnik Josip Kozarac :

... Mjestimice podigao se i crni brijest, spravan kao prst, sa sitnim obješenim hvojama²⁰ i ljušturastom korom ...

... Na jednom visokom brijestu sagradio je orao gnijezdo ..., ... zato što je brijest bio jako visok, a nije imao grana po kojima bi se popeli. ... citat²¹

O oborcima Bošnjacani pjevaju ovako bećarac :

Bošnjaci se nadaleko znaju,

Žali Bože bošnjački momaka

Po oborcim i po šlingeraju.

Što po svitu viču oboraka.

Oborke je prodavo moj dada,

U oborke sakrio opanke

A novce sam trošila ja mlada.

Bećaruše, mlade Bošnjakuše.

Po veličini oborke dijelimo na velike i male, oblikom na okrugle i dugoljaste, a one s poklopcem nazivamo kutija. U kutiju su za putovanja majstori – prodavači oboraka ili seljaci kod odlaska na njivu, stavljali hranu (kobasica, slanina, šunka, kruh, luk, sir, kajmak...)

Saznanja o oborcima napravljenim u Bošnjacima sežu, rekli su nam kazivači, po usmenoj predaji u 19. stoljeće, a prvi pismeni tragovi o pravljenju oboraka u Bošnjacima su iz početaka 20. stoljeća. Vinko Juzbašić ukazuje na rukopisnu građu iz 1911. godine

²⁰ Hvoja – mlada grančica, mladica na drvetu

²¹ Kozarac, Josip, 1977., Slavonska šuma •Proletarci, Školska knjiga, Zagreb

(Narodni život – Klakarje, NZ 28a, HAZU – Odjel za etnologiju) vrijednog zapisivača Luke Lukića (1875.-1956.) koji je učiteljevao po selima brodske posavine i piše o krinjama . *citat*²²

Koliko smo mi istražili djelatnost izrade oboraka, na našim prostorima, zabilježena je jedino u Bošnjacima. Gospodin Vinko Juzbašić i učitelj Gačić spominju da su oborak vidjeli u Lurdu, u obiteljskoj kući sv. Bernardice. Oborak je raritet.²³

Postoje razni nazivi za oborak . Mi smo doznali za 46 naziva²⁴ . Kod nas se koristi naziv oborak ili uborak iako nam nisu nepoznati nazivi drvenka, merica, pola...

Bošnjaci su selo - općina (oko 4 000 stanovnika) u Vukovarsko - srijemskoj županiji, okruženo šumama Spačvanskog bazena. Južna granica bošnjačkog atara je rijeka Sava. Površina našeg atara je 94.96 km² , selo se nalazi na 81 metru nadmorske visine te 45°23' 49"N geografske širine i 17°57' 06"E geografske dužine. Selo je s tri strane okruženo šumom.

Slika 16 i 17 Centar Bošnjaka

²² Juzbašić, Vinko, Najstariji zapis o našim oborcima, Bošnjački list, god. III., prosinac 2005., br.9., str.13.

²³ Raritet (lat.). 1. Rijetkost; osobita, iznimna, izvanredna stvar. 2. Dragocjenost, skupocjenost.

²⁴ Juzbašić, Vinko, Nazivlja za oborak, Bošnjački list, god. IV., srpanja 2006. br.11., str. 16.

Naselje je ušorenog tipa (1186 kućanstava - domaćinstava. Dobro je spomenuti da su Bošnjačani poznati osim po oborcima još po šlingi²⁵: toledo,²⁶ rišelje, rupice.

Oborak je zbog njegove povijesne važnosti za Bošnjačane na grbu i zastavi Bošnjaka. Kazivači su rekli da je oborak prehranio mnoge obitelji u Bošnjačkom kraju.

Slika 18 Oborak u znakovlju Općine Bošnjaci

Oborak je tradicijski uporabni predmet. Danas ga koriste starije obitelji, a kod mlađih je najčešće u funkciji uresnog predmeta, tj. suvenira.

Slika 19 Korištenje oborka

Slika 20 Oborak kao suvenir

²⁵ Šlinga ručni rad vezenja po raznim vrstama plata: tkanje, šifon, damast. Ima svakodnevnu uporabnu vrijednost, Šlinganje - štikanje je tehnika izrade veza na rubini ili platnu pomoću ručne igle ili u današnje vrijeme šivaćom mašinom. Najčešće se šlingaju stolnjaci, tacne, djelovi ženskih i muških narodnih nošnji, i posteljno rublje te u novije vrijeme zavjese. Šlingarice su vješte, maštovite i precizne.

²⁶ Toledo – vrsta šlinge, štikanja . Kod toleda se na platnu izvlači konac, 4 niti osnove i 4 niti potke pa se opliće

Danas oborke jedino savija Stjepan Jovanovac - Sarvan. On svoje oborke ne voza po svijetu, nego prodaje najviše kod kuće ili na tradicijskim smotrama.

Slika 21 Stjepan Jovanovac i zadrugarke - intervju

Slika 22 Kod Stjepana u veštetu²⁷

Slika 23 Tradicijski obrt

²⁷ Vešet - prostrana radna prostorija u kojoj se obavlja majstorski posao

On nam je sa svojim pomagačima, mobom pokazao savijanje oboraka.

Slika 24 Traktor i cirkular za rezanje dasaka za oborke

Slika 25 Kanta za kuhanje dasaka za oborkle

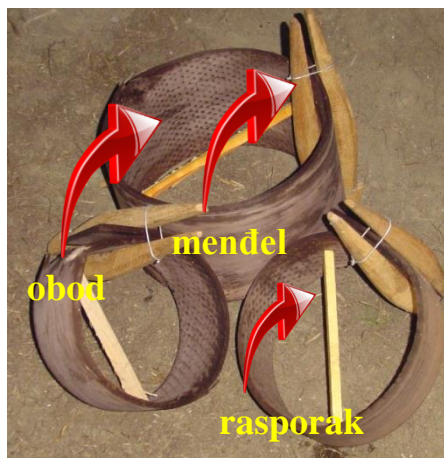

Slika 26 Provlačenje kroz šajtov

Slika 27 Okruživanje oboda oborka

Na slici 26 vidimo kako dasku propuštaju kroz šajtov, napravu s metalnim zupcima, koji dropi i savija – oblikuje dasku, priprema za postupak prikazan na slici 27

Slika 28 Obod, mendel i rasporak

Slika 29 Zadnivanje oborka

Majstora Stjepana smo jesenas intervjuirali o njegovim iskustvima vezanim za ovu tradicijsku radinost. On se 45 godina bavi izradom oboraka.

4. 1. Intervju je tekao ovako :

1. S koliko ste godina počeli praviti oborke i tko vas je naučio ovo rukotvorstvo ?

- Počeo sam s 30 godina kad sam kupio prvi traktor. Naučio sam od Puljini, to mi je rodbina u Bošnjačkom kraju. Tamo je svaka treća kuća savijala oborke.

2. Je li to teško naučiti ?

- Nije bilo osobito teško. Moj je otac uspješno majstorisao s drvetom, ja uz njega, pa mi je pravljenje oboraka bilo interesantno, a moglo se i zaraditi.

3. Koliko je i kakvih oboraka imalo bošnjačko gazdinstvo i za što su korišteni oborci ?

- Desetak, prije se koristio u ambaru²⁸, pod šupom²⁹, u štali - staji, na njivi u dvorištu u kući, ... svuda.

4. Od kojega ste drveta pravili oborke ?

- Nekad je to bio brist i za obod i za dano. Kako je brist nesto, ja danas koristim orah za obod, a za dano jasin, topolu, lipu... može svako drvo.

5. Gdje su se panjevi rezali i koji su najpoznatiji majstori rezanja dasaka za oborke ?

- Rezani su u paromlinu Njerš³⁰ koji je imao gater³¹ i cirkular³². Ja sam čuo da su dobri bili Ivan Sokolović, Grga Gejza, Luka Brač i Tona Džinić. Tona je poslije sa mnom rezao, išli smo po kućama.

²⁸ Ambar, hambar ili žitnica je naziv za građevinu koja za glavnu svrhu služi kao [skladište žita](#) ili [stočne hrane](#). ambari se obično grade s ulazom iznad zemlje kako bi spriječili pristup [miševima](#) i drugim životinjama.

²⁹ Šupa- pomoćna zgrada, nuzprostorija, ostava

³⁰ [www./TEKST/02-Bosnjaci-PPUO-03-PLAN.pdf](#) , slika paromlina Njerš u prilogu str.40

³¹ Gater – stroj za rezanje dasaka , odjednom pili nekoliko dasaka, ima 1 – 10 pila koje se kreću gore dolje, automatski po tračnicama povlači trupac - balvan

³² Cirkular - kružna pila, nazupčano kružno sječivo

6. Koji je alat potreban da bi se napravio oborak, nabrojite etape.

- *Malo su nazivi neobični objasniti ću vam poslije i pokazati. Koristimo (kantu, šajtov, mendele, maklu, bradvu, tišljersku testeru, blanju, , drvenu turpiju)³³...Prvo se narežu daske debljine 10 mm za obod i za dano. U kantu nalijemo vodu, ispod naložimo, dasku zanoktimo³⁴ i kuhamo dva sata. U kantu metnemo 35 dasaka. Provučemo ju kroz šajtov da se omekša. Majstor savije u krug, stavi mendele, rasporka da bude pravilnog oblika, ... ostavi se na avliji³⁵, na suncu da se osuši, ...Obod se šije- sastavlja ekserima, orezuje i makli, ...obilježi se flajbazom³⁶ dano, obreže... oborak zadnijemo, omaklimo, oblanjamo, oturpijamo i spreman je za prodaju.*

7. U kojem kraju su se najviše pravili oborci i tko su bili najbolji majstori krajem prošlog stoljeća ?

- *Najviše su se pravili u Bošnjačkom kraju. U ostalom dijelu sela: Pogan, Buče, Markovac... oborci se nisu pravili. Tamo je svaka treća kuća pravila, od 300 kuća pravilo ih je 100... Pa bilo ih je puno, svi se ne mogu nabrojati. Ja sam čuo za ove : braća Luka i Martin Stipanović - Pranjкови, Petar Lukšić, Stjepan Vinković - Čova, Lovro i sin mu Đuro Korovljević, Đuro Lukić - Minda, Mato Lenić - Mrki Matelenić, Đuro Jelić - Travar, Petar Lenić –Jurkov, Petar Šumanovac - Puljin i mnogi, mnogi drugi.*

8. U koje se godišnje doba prave oborci ?

- *Radilo se cijele godine, kad se uvatilo vremena. Prodavalo se od proljeća kad ponestane hrane pa priko ljeta, kad prođe vršidba i u jesen. Išlo se po žito, kukuruze, šljive...*

9. Gdje prodajete oborke i u kojim prigodama ?

- *Prije sam prodavao po svitu, ukруг oko Bošnjaka do 160 km. Prije se išlo gvozdenim kolima i konjima pa poslije traktorom. Nema toga više. Danas prodajem kod kuće.*

³³ Alat prikupile istraživačice, Prilog broj 2, str.42

³⁴ Zanoktiti-ošpancati – blago zaoštriti dasku radi lakšeg uvlačenja u šajtov

³⁵ Avlija- tur. dvorište

³⁶ Flajbas- stolarska olovka koja ima grafitno srce 1,5 X 5 mm

Prodajem ih i u vrijeme „Šokačkog sijela ” , „Vinkovačkih jeseni ”, Dana Općine Bošnjaci i tako...

10. Koliko ste dana najduže bili na prodajnom putovanju i koje je mjesto najudaljenije na tom putu ?

- Ja sam bio do Daruvara i taj put sam bio deset dana u svitu. Čuo sam da su neki išli do Kovina u Banatu, do pod Sombor u Bačkoj, u Srbiji između Loznice i Šapca, a u Bosni do pod Tuzlu.³⁷

11. Što ste svega dovozili kući kada bi dao Bog prodali sve oborke ?

- Uglavnom se trampilo za hranu, ritko kad za novce. Kad se sve prodalo dobro se pokrpaio kućni budžet. Lakše se živilo.

12. Ima li još netko u Bošnjacima tko se bavi savijanjem oboraka ?

- Živeći majstora koji su to ranije radili ima ih još trojica, ali se više ne bave tim poslom . Jedino u selu ja još radim ovaj posao.

13. Jeste li vi svoje umijeće prenijeli na koga ?

- Još uvijek prenašam, naučit ću i školsku djecu...

14. Znači li to da ova tradicijska djelatnost izumire u našem kraju ?

- Da, nema velike prodaje. Ljudi neće praviti ako nemaju koristi. Mladi nemaju osjećaja za vrijednost ovog rada. Svi koriste plastično suđe.

15. Što bi se moglo učiniti po tome pitanju ?

- Stariji ga još koriste u domaćinstvu. Oborak je prenamjenjen, koristi se kao ukrasni predmet, kao suvenir. Evo, nadam se da će učenici naše škole osjetiti njegovu vrijednost. Proradit će ljubav prema našoj baštini pa će se oborak očuvati.

³⁷ Zemljopisna karta, Najdalje destinacije prodaje oboraka iz Bošnjaka , Prilog broj 3, str.46

Anketu smo proveli kod učenika 4., 6. i 8. razreda Osnovne škole fra Bernardina Tome Leakovića u Bošnjacima.

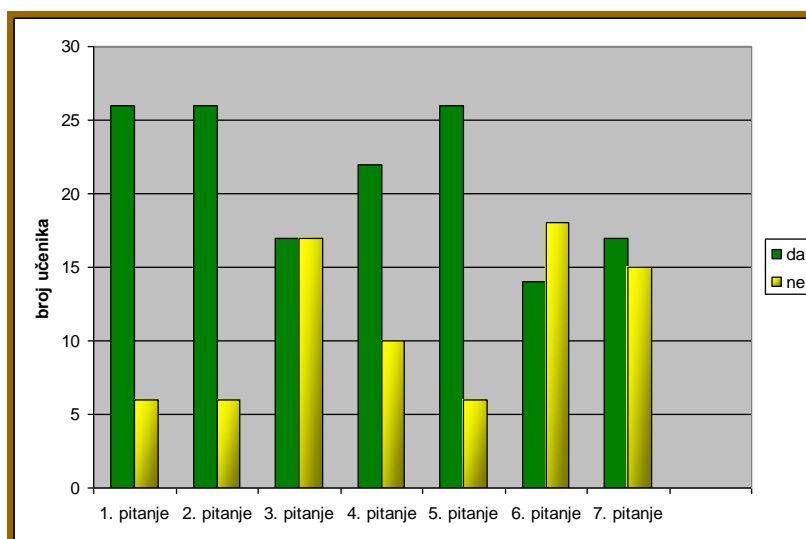
4.2. ANKETA ZA UČENIKE

Molimo te da odgovoriš na ova pitanja: Time ćeš pomoći u realizaciji našeg istraživačkog rada.

1. Znaš li kako izgleda oborak ?	DA	NE
2. Jesi li ikada vidio/vidjela oborak ?	DA	NE
3. Znaš li gdje se i za što koristi oborak ?	DA	NE
4. Bavi li se netko u Bošnjacima izradom oboraka ?	DA	NE
5. Znaš li što se nalazi na zastavi Općine Bošnjaci ?	DA	NE
6. Izumire li tradicija oborka u Bošnjacima ?	DA	NE
7. Možeš li ti učiniti nešto da tradicija oborka ne izumre ?	DA	NE

Zahvaljujemo na suradnji.

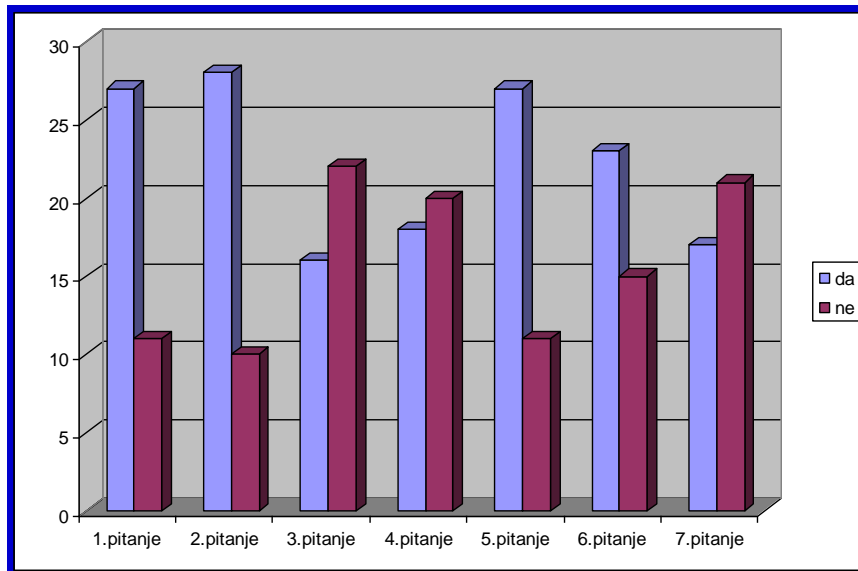
Rezultati ankete učenika 4. razreda vidljivi iz grafikona

Grafikon 1

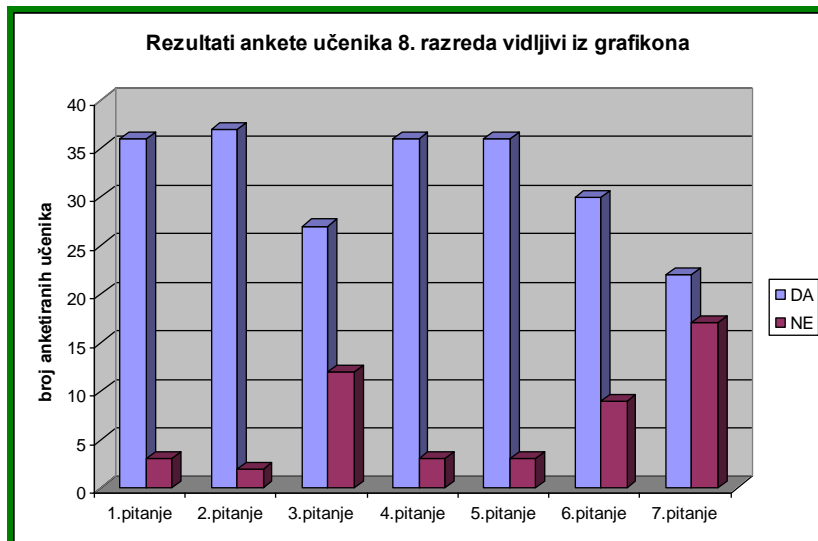
Iznenadujuće je da najmlađi uzrast anketiranih učenika dobro poznaje oborak. To pokazuju potvrdni odgovori na 1., 2., 4., i 5. pitanje.

Rezultati ankete učenika 6. razreda vidljivi iz grafikona

Grafikon 2

Velik broj odgovora DA na 1., 2. i 5. pitanje pokazuje da učenici ovoga uzrasta u velikom broju poznaju oborak. Iznenadjuće je velik broj odgovora NE na 3., 4. i 7. pitanje.

Grafikon 3

Uočljiva je kvaliteta ankete učenika 8.r., u pozitivnome, u odnosu na uzraste 4. i 6. razreda. Zadivljujući su odgovori DA, čak na šest pitanja. Malo je neobična podjela rezultata sedmog zadatka. 22 učenika odgovaraju sa DA, a 17 učenika odgovara NE.

Tablica 2

Zbirni rezultati ankete za učenike 4., 6. i 8. razreda
 Ukupno anketirano 109 učenika

Redni broj	Pitanja	Broj učenika s odgovorom DA	Broj učenika s odgovorom NE
1.	Znaš li kako izgleda oborak ?	89	20
2.	Jesi li ikada vidio/vidjela oborak ?	91	18
3.	Znaš li gdje se i za što koristi oborak ?	60	49
4.	Bavi li se netko u Bošnjacima izradom oboraka ?	76	33
5.	Znaš li što se nalazi na zastavi Općine Bošnjaci ?	89	20
6.	Izumire li tradicija oborka u Bošnjacima ?	57	52
7.	Možeš li ti učiniti nešto da tradicija oborka ne izumre ?	56	53
U K U P N O		518 odgovora	245 odgovora
		763 odgovora	

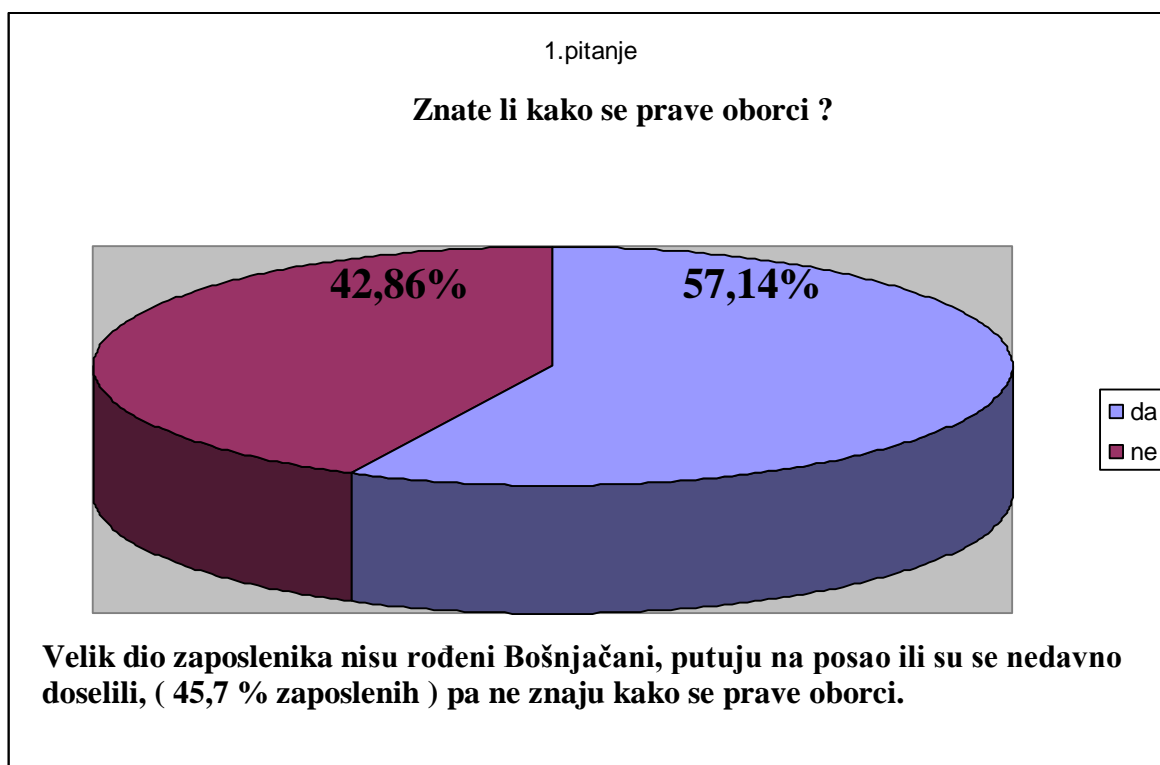
1. Sređivanjem anketa za učenike zaključili smo da sve tri uzrasne dobi učenika jako dobro poznaju oborak.
2. Iznenađuju dvotrećinska pozitivna rješenja za sva anketna pitanja. Od 763 odgovora 518 odgovora je DA.
3. Posebno se ističe broj potvrdnih odgovora DA za 1., 2. i 5. pitanje.
4. Čak 91 od 109 učenika vidjelo je oborak
5. Relativno je velik broj učenika koji ne zna gdje se i za što koristi oborak. Pretpostavljamo da nisu uključeni u obiteljske poslove.
6. U odgovoru na 6. pitanje zanimljivo je da su učenici podijeljeni. 57 učenika misli da tradicija oborka u Bošnjacima izumire, a 52 učenika misli da tradicija oborka u Bošnjacima ne izumire.
7. Odgovorom na 7. pitanje dosta velik broj učenika pokazao je manjak kreativnosti i Inicijative, njih pedeset i troje.

Anketu smo proveli i kod zaposlenika Osnovne škole fra Bernardina Tome Leakovića u Bošnjacima.

4.3. ANKETA ZA ZAPOSLENIKE ŠKOLE

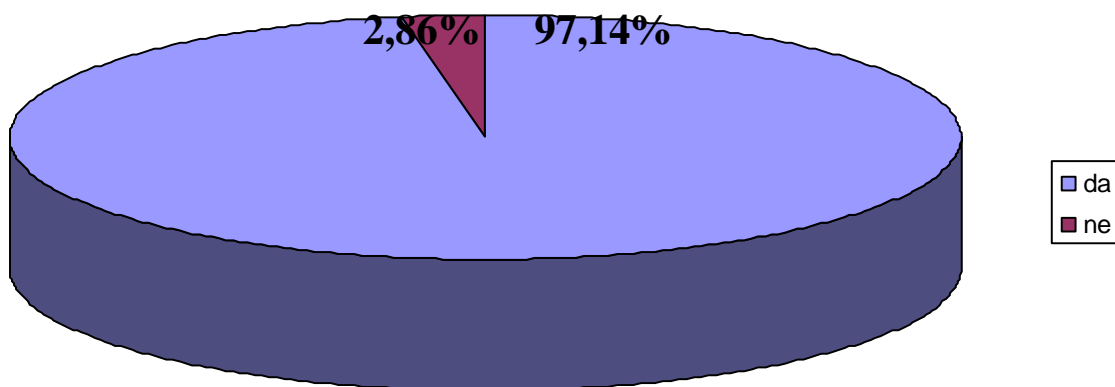
Štovani, molimo Vas da odgovorite na ova pitanja. Rješavanjem ankete pomažete naš istraživački rad. Zahvaljujemo na suradnji.

1. Znete li kako se prave oborci ?	DA	NE
2. Mislite li da zanat pravljenja oboraka izumire u našem kraju ? ...	DA	NE
3. Imate li prijedlog kako to zaustaviti ?	DA	NE
4. Znete li od kojega su drveta najbolji oborci ?	DA	NE
5. Znete li u kojem kraju/ulici su bili najbolji majstori za oborke ?	DA	NE
6. Jeste li čuli za osobe koje su se tim bavile ?	DA	NE
7. Znete li tko je danas jedini aktivni majstor u pravljenju oboraka ? ...	DA	NE
8. Imate li Vi oborak u vašem domu/kući ?	DA	NE
9. Želite li saznati više o pravljenju oboraka ?	DA	NE
10. Može li se oborak koristiti kao suvenir ?	DA	NE

2.pitanje

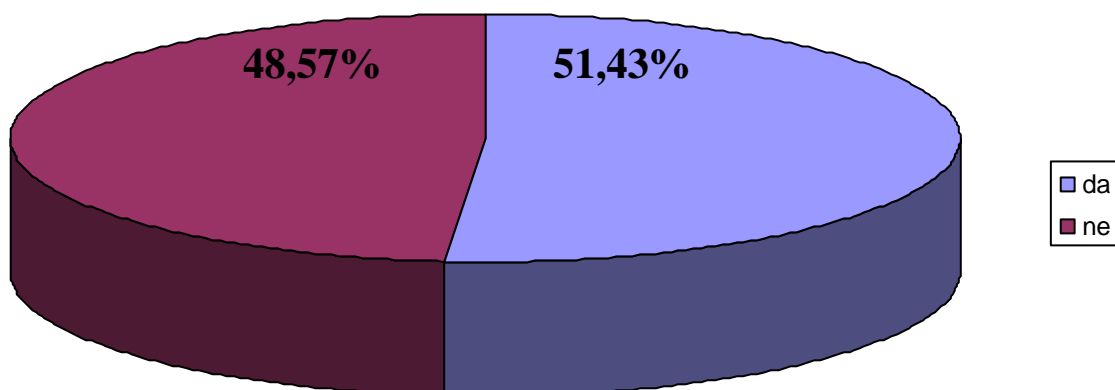
Mislite li da zanat pravljenja oboraka izumire u našem kraju ?

Ovaj podatak daje nam povod da krenemo dalje u istraživanje.

3.pitanje

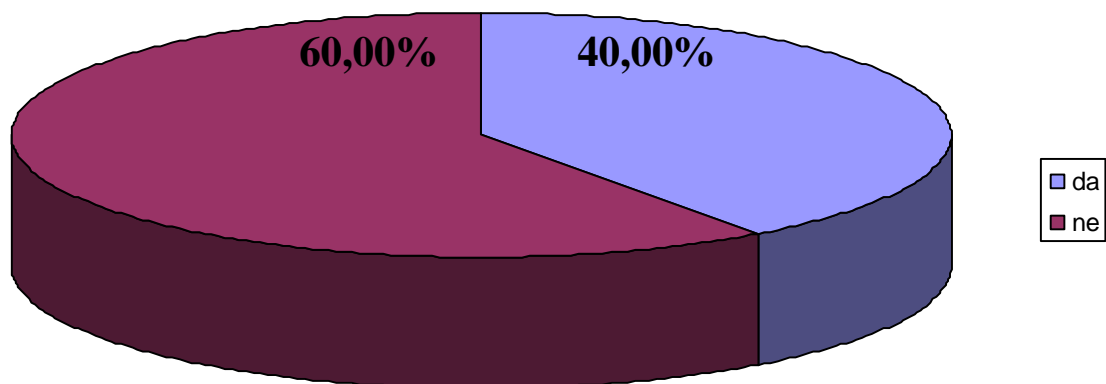
Imate li prijedlog kako to zaustaviti ?

Rezultat od 51,43% s idejom kako zaustaviti izumiranje oborka, svakako treba iskoristiti

4.pitanje

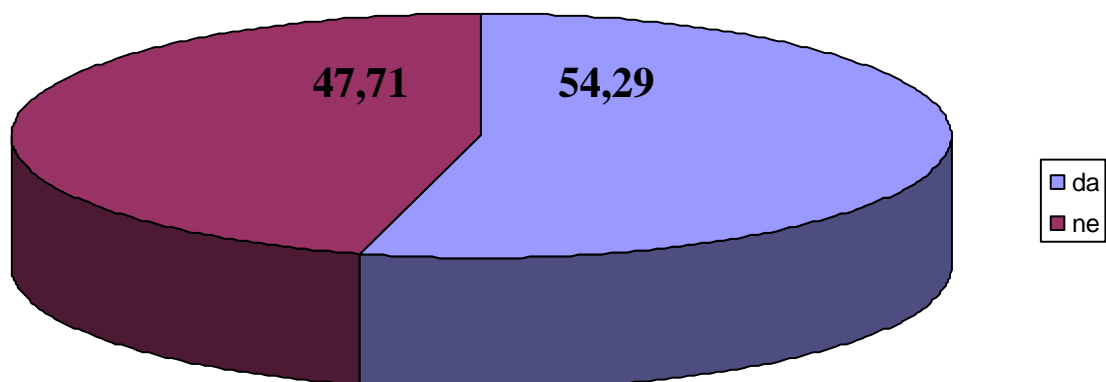
Znate li od kojega su drveta najbolji oborci ?

Anketirani su, vjerojatno, bili posjetitelji Šumarskog muzeja u Bošnjacima pa im je u ovolikom postotku poznat ovaj podatak.

5.pitanje

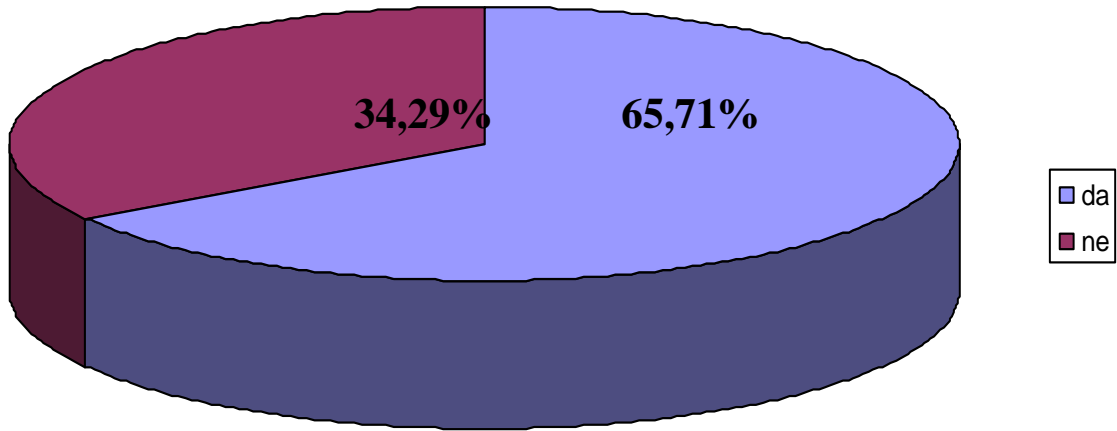
Znate li u kojem kraju / ulici su bili najbolji majstori ?

Zadivljujući rezultat s obzirom na strukturu zaposlenika, 45,7 % nisu domicilno stanovništva

6.pitanje

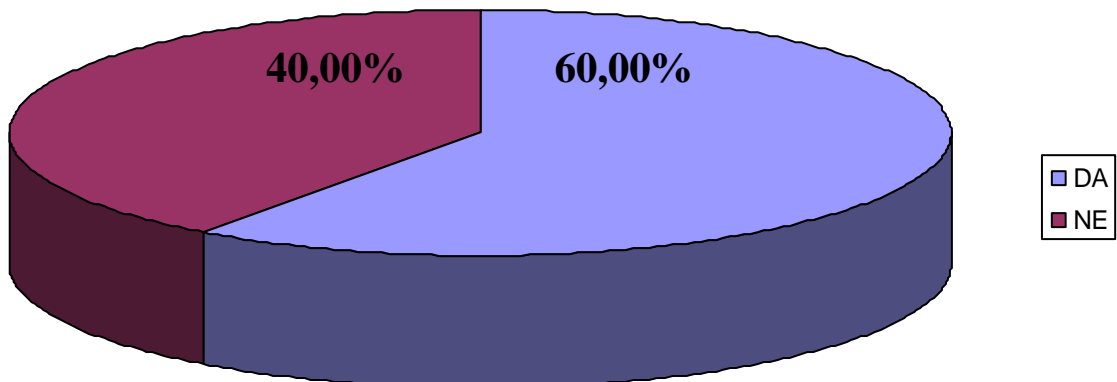
Jeste li čuli za osobe koje su se time bavile ?

Važnost oborka u povijesti Bošnjachana, njegovo mjesto na grbu i zastavi bili su poticaj da se prisjetimo najboljih majstora ovoga tradicijskog predmeta, to su, vjerojatno, učinile i anketirane osobe, jako dobar rezultat.

7.pitanje

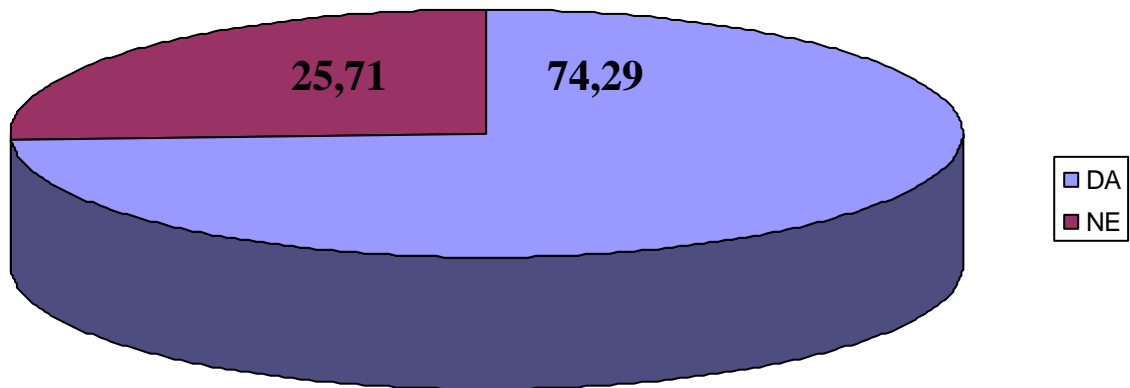
Znate li tko je danas jedini aktivni majstor u pravljenju oboraka ?

Ploča s natpisom, TRADICIJSKI OBRT, ispred kuće aktivnog majstora pomogla je u rješavanju ovoga pitanja.

8.pitanje

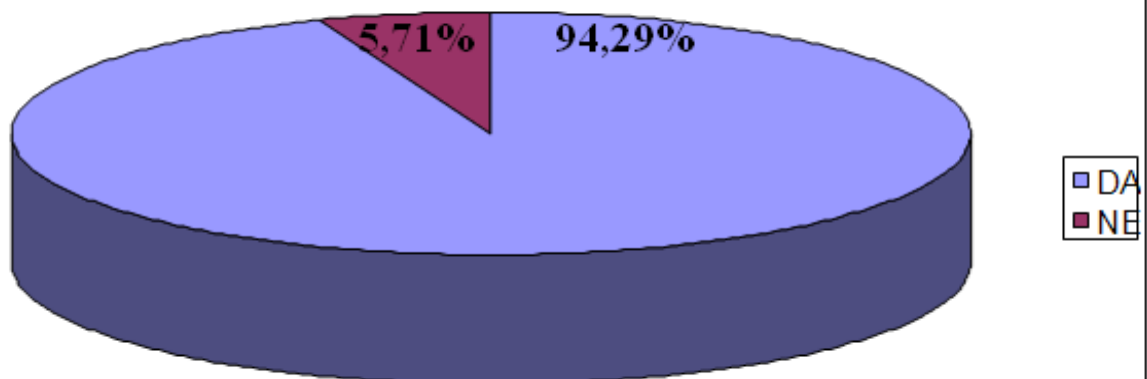
Imate li Vi oborak u vašem domu / kući ?

Posjedovanje oborka u domu anketiranih, u ovolikom postotku, tumačimo kao znak lokalpatriotizma.

9. pitanje

Želite li saznati više o pravljenju oborka ?

Zbog ovolikoga broja zainteresiranih ugovorit ćemo kod majstora Stjepana savijanje oboraka. Aranžerke, zlatovezilje i likovnjaci upriličit će kreativne radionice s motivom OBORKA.

Nakon što smo prikupili materijale, odradili posjete, ankete, razgovore, intervjuiranja, sredili materijal utvrdili smo da se oborak dobro poznaje, **jedino zabrinjava što kao rukotvorstvo, pravljenje oboraka nestaje.**

Izradu i uporabu oborka u izvornom tradicijskom obliku ne možemo održati. Svjesni smo da se baština mora čuvati, zbog očuvanja identiteta, različitosti i posebnosti pa će naša istraživanja poslužiti sekcijama zadruge za izradu oborka u raznim tehnikama. Umjetničke slike: grafika, vodena boja, tempera; dočitnici, stoloni kalendari, vez i zlatovez u oborku i na oborku, oslikavanje oboraka rišeljeom – tehnika tempera ...³⁸

³⁸ Učenički radovi na temu oborak, PRILOG na str. 44

5. RASPRAVA

Na osnovu dobivenih rezultata i prikupljenih podataka otkrili smo da je tradicijski obrt pravljenja oboraka gotovo izumro u našem kraju kako smo iznijeli u hipotezi.

U knjižnicama u Bošnjacima i Županji nismo pronašli nikakve materijale koji govore o savijanju oboraka dok su bili u najvećoj proizvodnji, nažalost iz kasnijeg vremena svega par zapisa.

U muzejima se našlo malo više materijala. U Muzeju grada VINKOVACA doznali smo od gospođe Ljubice Gligorević dosta. Ona nam je pokazala postav o oborcima i snimljeni materijal. VTV u suradnji s Gradskim muzejom Vinkovci u serijalu GORI LAMPA, imaju cjelosatni materijal o jedinom aktivnom majstoru STJEPANU JOVANOVCU.

U Županji u Muzeju „Stjepana Grubera ” svega tri oborka na jednoj vitrini i par rečenica Antuna Jelića.

U Bošnjacima, Šumarski muzej puno eksponata, jedna prostorija samo o oborcima i ljubazni domaćin gospodin Antun Leaković s detaljnim opisima od najstarijih vremena pa sve do današnjih dana i gospodina Stjepana Jovanovca – Sarvana. S njegovim izlaganjima uspoređivali smo govore naših kazivača.

Najviše informacija dobili smo od kazivača i anketiranih suseljana po većim Bošnjačkim ulicama.

U Bošnjacima se ovim zanatom bavi još samo majstor Stjepan (76 god.) koji je svoje znanje odlučio prenijeti učenicima naše zadruge kako bismo i mi sudjelovali u očuvanju ovog vrijednog zanata po kojem je naš kraj i naši majstori odavno prepoznatljivi.

Zato smo odlučili kod sekcija aranžerke, zlatovezilje, likovnjaci i ostalih učenika naše škole prenositi znanje izrade oboraka i korištenje oborka u novim vrijednostima.

Iz ankete koju smo proveli kod učenika i kod zaposlenika u školi te istraživanjem kod mještana uvidjeli smo da većina puno zna o oborcima, ali ne znaju kako bi pomogli u očuvanju i modifikaciji ovoga zanata u novim vrijednostima. Dosta ispitanika ima u svom domaćinstvu oborak, ali ga ne koristi on se nalazi negdje po strani. Gotovo svi anketirani izrazili su želju da se upoznaju s pravljenjem oboraka.

Tko je prvi počeo praviti oborke, na koji način i gdje nismo doznali. Naše istraživanje samo je mali poticaj očuvanju ljubavi prema baštini i podsjetnik o velikom značaju oborka na prostorima istočne Slavonije, Vojvodine i sjeveroistočne Bosne.

Stoga smo rezultatima našega rada potaknuli likovnjake, zlatovezilje, aranžerke da inspirirani motivima oborka obogate svoj rad. Na taj bi način osuvremenili oborak koristeći ga u novim vrijednostima kao uporabni, dekorativni predmet i kao suvenir. Kreativne radionice, izrada suvenira, uporabnih i ukrasnih predmeta s motivom oborka ili od oborka, češće upriličiti u školi i u selu.

Slavoniji su potrebni autohtoni suveniri. Naše ćemo radove predstavljati na smotrama učeničkih zadruga, Vinkovačkim jesenima, Šokačkom sijelu u Županji, u Bošnjacima na manifestacijama tradicijskog rukotvorstva.

6. ZAKLJUČCI

Proučavajući i istražujući oborak puno smo toga naučili o oborku, ali i o životu i običajima starosjedilačkog stanovništva u našem selu. Vidjeli smo koliko je blago skriveno u prošlosti našeg sela i shvatili koliko je bavljenje izradom predmeta koji su ti za život potrebni razvijalo kreativnost i druge važne vještine. Oborak je dio našeg identiteta, onoga po čemu smo to što jesmo i da ne trebamo dopustiti da se to izgubi iz našega života, da ga potisne nešto što nije naše i za što se više ne zna od kuda je i čije je, ali nam se nametnulo, a mi se ne znamo toj navali oduprijeti. Shvatili smo da je ono što sam stvoriš puno vrijednije od onoga što nam se najčešće nudi kao brzo i lakše rješenje.

Ovo istraživanje potaknulo nas je i da iskoristimo prikupljene materijale i da od tih materijala stvorimo nešto novo.

Odlučili smo oborak „ provući “ i kroz druge grupe koje djeluju u okviru naše učeničke zadruge :

Grupa „Mali kreativci“ ukrašavala je poklon kutije motivima oborka.

Likovnjaci su slikali oborak u raznim tehnikama.

Aranžerke su ga koristile kao bazu za izradu aranžmana.

Zlatovezilje su suferin tehnikom i zlatovezom ukrašavale oborak da postane kutija za dragocjenosti i nakit.

Na taj način željeli smo oborak oteti zaboravu i dati mu novu vrijednost kao predmetu koji će naći svoju uporabu u svakodnevnom životu.

Sudjelujući u projektu OBORAK učenici su obogatili svoje znanje, ali i razvili određene vještine i sposobnosti .

Znanje o oborku stečeno je na povijesnoj i suvremenoj razini. Pritom je posebno do izražaja dolazila učenička kreativnost. Zanimljivo je da je ona rezultirala ne samo ukrasnim suvenirima već i suvenirima praktične i tradicijske veziljske i zlatoveziljske tehnike. Rezultati rada će biti predstavljeni na prodajnim izložbama, županijskim i državnim smotrama učeničkih zadruga te na izložbama tradicionalnih hrvatskih suvenira. Njegovanje pozitivnog odnosa učenika prema vlastitoj kulturnoj baštini, kulturna baština nije i ne smije biti nešto spremljeno u prošlom vremenu, već ostavština koju moramo iskoristiti za sadašnje i buduće naraštaje. Oborak nije više nešto što je samo svjedok nekog minulog vremena. On postaje sredstvo za turističku promidžbu našeg zavičaja, a samim time i prilika za bolju budućnost Bošnjakana.

Motiv oborka u oblikovanju ukrasnih i uporabnih predmeta iskoristit ćemo u bogaćenju ponude i unaprjeđenju rada UZ Mladost.

7. SAŽETAK

Potaknuti voditeljima naše Učeničke zadruge „ MLADOST ” , Anicom i Andrijom Gačić, istražili smo povijest pravljenja - savijanja oborka u Bošnjacima.

Ovim istraživačkim radom nastojali smo doznati što više o oborku, njegovom porijeklu, načinu na koji je nastajao, čemu je služio.

Naš tim prikupio je podatke iz Seoske knjižnice BOŠNJACI, Gradske knjižnice Županja, Zavičajnog muzeja „ Stjepan Gruber ”, Muzaja grada Vinkovaca, fotografije, najstarije oborke. Razgovarali smo s najstarijim majstorima koji su nekada pravili oborke, razgovarali, intervjuirali i bili kod pravljenja oboraka kod majstora Stjepana Jovanovca-Sarvana. Anketirali učenike 4., 6. i 8. razreda i zaposlenike OŠ fra B.T.Leakovića, Bošnjaci. Gledali snimku TV emisije Gori lampa gdje je kustosica Muzeja grada VINKOVACA gđa. Ljubica Gligorijević razgovarala i pratila proizvodnju oboraka u dvorištu Stjepana Jovanovca. Aktivirali smo aranžerke, zlatovezije, likovnjake i ostale učenike naše škole u korištenju oborka kao inspiracije i motiva u svom radu.

Poticaaj nam je bila anketa koja je pokazala da veliki dio naših vršnjaka zna mnogo o oborku i da ga je vidjelo. Smatrali smo da ovaj vrijedni dio naše tradicije ne smije nestati pred najezdom novodobnih jeftinih i za razvoj naših sposobnosti bezvrijednih predmeta.

Nastojali smo od naučenoga stvoriti nešto novo pa tako u našoj zadruzi nastaju novi proizvodi koji će naše vršnjake upoznati s oborkom i čija će ih uporaba učiniti svjesnim da je oborak dio našeg identiteta koji ne treba zaboraviti i kojega se nikako ne treba stidjeti.

U članku se opisuje projekt izradbe suvenira, ukrasnih i uporabnih predmeta motiviranih oborkom. Projekt je podijeljen u dvije faze. U prvoj su fazi članovi Učeničke zadruge

„MLADOST“ obilazili živeće majstore za pravljenje oboraka, posjećivali muzeje, anketirali učenike i zaposlenike OŠ fra B.T. Leakovića i snimali situaciju u nekoliko ulica u Bošnjacima. Prikupljene su podatke usustavili te zaključili da izrada i uporaba oborka izumire, da se u prvotnim vrijednostima rijetko koristi u bošnjačkim kućanstvima, ali da se može sačuvati u novim vrijednostima.

U drugoj su fazi učenici osmislili ideje i razradili metode izradbe suvenira motiviranih oborkom. Rezultat su njihova rada pritiskivači i straničnici za knjige, slike na staklu, grafike, oslikane boce i škrinjice, ukrašavanje oborka zlatovezom, pirografski crteži, stare dječje igre. Proizvodi su predstavljeni na prodajnim izložbama, županijskim i državnim smotrama učeničkih zadruga te na izložbama tradicionalnih hrvatskih proizvoda.

Podsjetili smo sebe i druge na vrijednost naše baštine, osim zadanog cilja upoznali smo niz sporednih spoznaja o životu u selu.

S istraživanjem upoznali smo učenike, učitelje i zaposlenike naše škole.

Unaprijedili smo rad naše zadruge.

Uključili smo se u promidžbu baštine našeg kraja.

Oborak smo izradili u izvornom obliku, dekorirali ga zlatovezom, ukasili pirografskim crtežima, uradili slike grafičkom tehnikom, koristili ga za slike mrtve prirode, oslikali staklo motivom oborka.

8. P O P I S L I T E R A T U R E

1. Anić, Igor, Značajni događaji iz povijesti šumarstva u Hrvatskoj, www.Šumarski list, Vol.136 No. 3-4 Travanj 2012.
2. Gligorević , Ljubica, mr.sc. ,GORI LAMPA, Emisija 83, VTV, 05.12.2008. godine
3. Grgić, Darko, ZABORAVLJENE RIJEČI, www.ladimirevci.info/index.php?option=com.
4. Grupa autora, 2008.,Napuci za provođenje i prezentaciju UČENIČKIH ISTRAŽIVAČKIH RADOVA izvedenih u programu učeničke zadruge, HUUZ, Zagreb,
5. Grupa autora, 2008., ŠKOLSKA UČENIČKA ZADRUGA U RAZVOJU DJECE I MLADEŽI, HUUZ, Zagreb,
6. Jakšić, Martin, 2003., Divanimo po slavonski, Pergamena, Zagreb
7. Jureša, Boro, Sušenje šuma na području Jugoistočne Slavonije, www. Šumarski list CXII (1988.) str. 51.- 64.
8. Juzbašić, Vinko, Najstariji zapis o našim oborcima, Bošnjački list, god. III., prosinac 2005., br.9., str.13.
9. Juzbašić, Vinko, Nazivlja za oborak, Bošnjački list, god. IV., srpanj 2006., br.11., str. 16.
10. Klaić, Bratoljub, 2012.,NOVI RJEČNIK STRANIH RIJEČI, Školska knjiga, Zagreb
11. Kozarac, Josip 1977. Slavonska šuma•Proletarci, Školska knjiga, Zagreb
12. Lončarić, Antun Zlatko, Slavonska šuma duboko ukorijenjena u duši Šokca , www. casopis.hrsume.hr, Broj 132, godina XI. Zagreb, prosinac 2007., str. 10., 11.
13. Polimac, Mirjana, mr.sc., Kako je nestao brijest? www. casopis.hrsume.hr, br.67, srpanj 2002., str.8.,9. i 10.
14. Stjepanović, Zvonimir, Spačvanska šuma, www.tz-zupanja.hr
15. Ščrbašić, Josip, Oborci, kulin, šlinge, Večernji list
16. Španiček, Žarko, [Slavonska](#) suvara [kao preteča dioničarskog](#) društva, Etnološka tribina 14, 1991. , str. 151 – 167
17. www.vusz.hr/Cms... Zaštićene prirodne vrijednosti u VSŽ
18. www. [Sve Stranice](#) - POVIJEST ŠUMARSTVA
19. www. /TEKST/02-Bosnjaci-PPUO-03-PLAN.pdf

9. Ž I V O T O P I S I

Ovaj su istraživački rad izradile Sara Šokić, učenica 8. c i Mateja Lenić, učenica 6. b razreda.

Sara Šokić

Rođena je 20.05.1999. godine u Vinkovcima. Odlična je učenica osmoga razreda. Uspješna je u svim nastavnim predmetima. Članica je Učeničke zadruge „ Mladost ” od četvrtoga razreda , kada je bila u sekciji ekologija. U petom razredu uključuje se u sekciju aranžerki – zlatovezilja.

Članica je FRAME – franjevačke mladeži i Crkvenog zbora „ Male ruže ” u župnoj crkvi sv. Martina u Bošnjacima.

Od 2010. godine sa zadrugom sudjeluje na Dječjim Vinkovačkim jesenima i Sajmu za Dan općine, 22. svibnja u Bošnjacima. Sudjelovala je i na Prvom sajmu kreativnosti 03.03.2012. i na Uskrsnom sajmu 01.04.2012. godine u Đakovu. Sudionica je XXIV. smotre učeničkih zadruga Republike Hrvatske u Primoštenu , 15.-17. listopada 2012. Sudjeluje i na XXV. smotri učeničkih zadruga Republike Hrvatske u Zagrebu , 11. - 12. svibnja, 2013. i četiri smotre UZ VSŽ.

Ove školske godine sudjelovala je na školskim natjecanjima iz hrvatskoga jezika, engleskoga jezika i matematike. Kvalificirala se na županijsko natjecanje iz hrvatskoga jezika, koje je održano u Vinkovcima.

U Županji je u sklopu Šokačkog sijela sudjelovala na Sajmu Zlatne niti , od 28.02. do 02.03.2014. godine. Njeguje tradiciju svoga zavičaja, zato je članica sekcije aranžerke - zlatovezilje i odlučila se za istraživanje predmeta iz baštine rodnog kraja, na temu Oborak.

Mateja Lenić

Rođena je 22.02.2002. godine u Vinkovcima. Odlična je učenica sve godine školovanja. Pohađa dodatnu nastavu iz matematike i izbornu nastavu engleskoga jezika.

Članica je školskog pjevačkog zbora i crkvenog zbora. U Učeničkoj zadruzi „Mladost” je od 2009. godine kao članica vezilja i ekologa u drugom, trećem i četvrtom razredu. Došavši u peti razred 2012. godine uključuje se u zlatovezilje – aranžerke gdje postiže zapažene rezultate. Od 2012. godine sa zadrugom sudjeluje na Dječjim Vinkovačkim jesenima i Sajmu za Dan općine , 22. svibnja u Bošnjacima. Sudjelovala je i na Prvom sajmu kreativnosti 03.03. 2012. i na Uskrsnom sajmu 01.04.2012. godine u Đakovu.

U Županji je u sklopu Šokačkog sijela sudjelovala na Sajmu Zlatne niti, od 28.02. do 02.03.2014. godine. Njeguje tradiciju svoga zavičaja, zato je članica sekcije aranžerke – zlatovezilje. Roditelji su joj iz Bošnjačkog kraja, poznatom po izradi oboraka pa se zbog toga odlučila za istraživanje predmeta iz baštine rodnog kraja, na temu Oborak.

10. ZAHVALA

Zahvaljujemo dugogodišnjoj voditeljici naše Učeničke zadruge „MLADOST ” gospođi Anici Gačić, učiteljici glazbene kulture i voditeljici aranžersko – zlatoveziljske sekcije.

Učitelju Andriji Gačiću hvala kao kazivaču, živi u Bošnjačkom kraju i 50 – ak godina poznaje izradu oboraka.

Za svesrdnu pomoć u nastajanju ovoga istraživačkoga rada zahvaljujemo njima dvojma jer su nam pomagali i savjetima nas vodili i bodrili.

Zahvaljujemo našim kazivačima koji su nam rekli sve što znaju o oborcima i što su proživjeli praveći i prodajući oborke: Petru Leniću – Jurkovom, Ivanu Šumanovcu – Puljinom, Đuki Korovljević, Franji Aleksiću – Donkišu, Mati Jovanovcu – Sarvanovom, Vinku Juzbašiću , dipl. ing., kroničaru zavičajne prošlosti, Franji Vinkoviću – Marčićevom... Meliti Lešić – Bartolovoj,

Zahvaljujemo i etnologinji Muzeja grada Vinkovaca, gospođi Ljubici Gligorević, mr.sc., Antunu Jeliću – Piljinom djelatniku Zavičajnog muzeja „ Stjepan Gruber ” i Antunu Leakoviću , dipl. ing. šumarstva, voditelju Šumarskog muzeja u Bošnjacima. Ugodno nam je bilo s gospodom djelatnicima Hrvatskih šuma Zlatkom Balta i Ilijom Zečević.

Zahvala ide anketiranim učenicima i zaposlenicima OŠ fra B.T.Leakovića , Bošnjaci , te sumještanima Bošnjaka.

I na kraju veliko HVALA gospodinu Stjepanu Jovanovcu – SARVANU koji je otvorio svoje srce, kapiju svoga dvorišta i vrata svoga vešteta pa nam pokazao vještine ovoga tradicijskoga rukotvorsta.

Svima iskreno HVALA.

11. PRILOZI

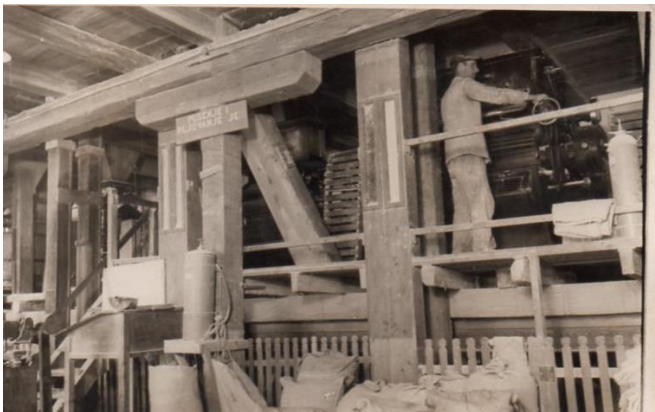
Slika 30 Oborci u vodenici

Slika 31 Vodenice na Savi

Slika 32 Paromlin Njerš

Slika 33 Paromlin Njerš

Slika 34 Unutrašnjost suvare

Slika 35 Pokretanje žrvanjca konjima

Slika 36 Vanjski izgled suvare

Slika 37 Alat potreban za izradu oboraka – prikupili istraživači

Slika 38 Oborak - olovka, Ena Domaćinović

Slika 39 Oborak u suferin tehnici, Matea Lenić

Slika 40 Oborak u rišelje tehnici, Magdalena Marković

Slika 41 Dočitnici, grupni rad

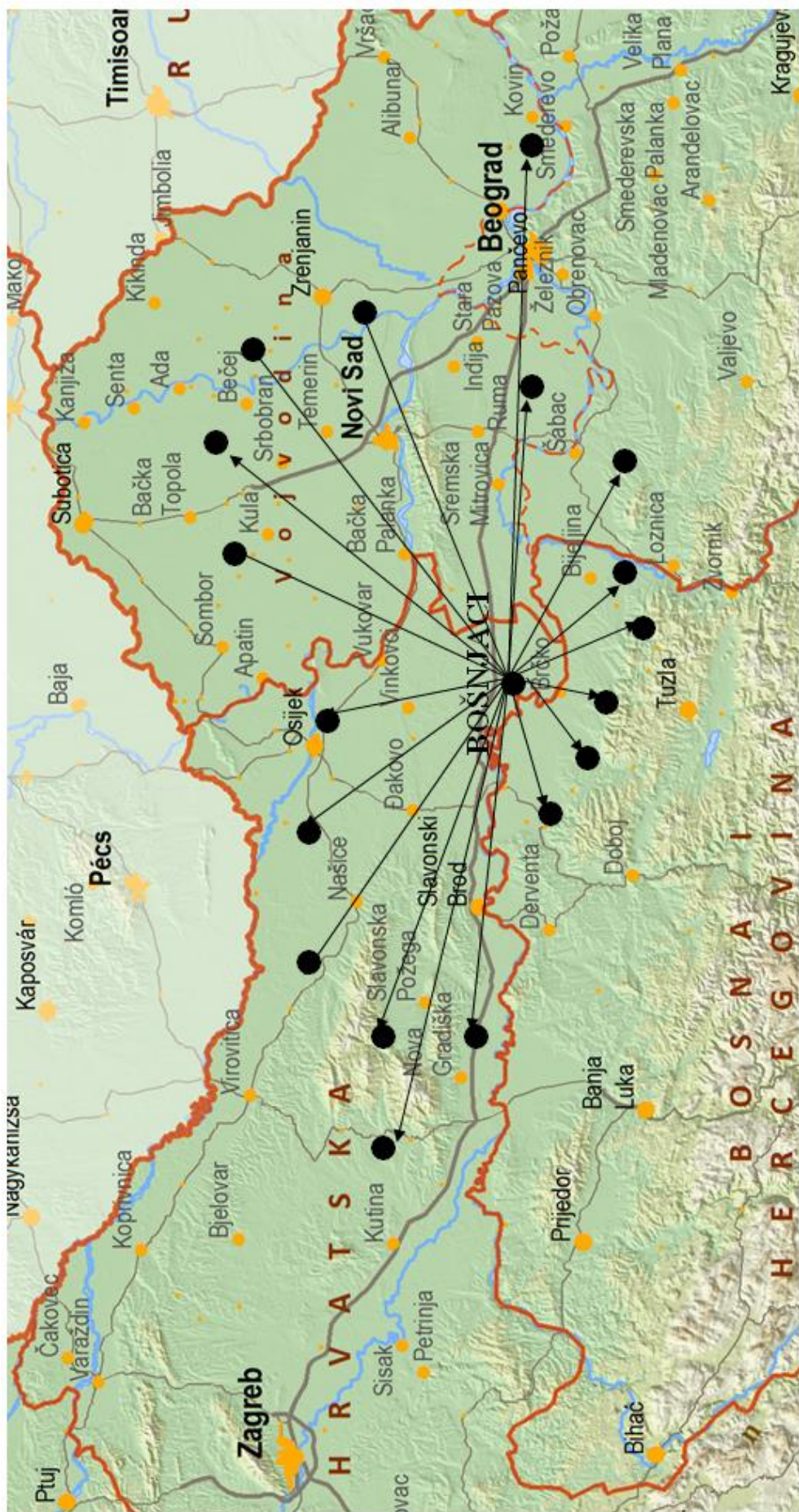
Slika 42 Oborak u zlatovezu, Sara Šokić

Slika 43 Oborak – grb, Anamarija Miličić

Slika 44 Oborak – staklo, Marina Marković

Slika 45 Zemljopisna karta, Najdalje destinacije prodaje oboraka iz Bošnjaka